

Horsens bygges en Bane fra Lillebelt til Horsens. Vi finde det ønskeligt, at Banen mellem Horsens og Aarhus om muligt føres Vest om Skanderborg, og vi troe, at Tverbanen hellere maa ende ved Hølstebro end ved Struer.

Medundertegete Tscherning kan ikke fravige sin tidligere og gjentagne Gange udtalte Formening, at den Udvikling, Sylland hidtil har opnaaet, ikke medfører nogen virkelig Trang til Anlæg af Jernbaner. Det Antal Personer, Mængden af de Ting, som her trænge til at staffles frem paa hurtig Maade, er endnu langt fra saa stort, de Sidste ei heller saa kostbare, at derpaa fornødvigtvis bør anvendes en Udgift af 5 a 600,000 Rd. aarlig foruden den Udgift, Veinettet medfører. Her er ingen store Stæder, ingen tæt sammentrængt Befolkning, ingen Fabrik eller Bjergetværkshverksomhed, ingen Gjennemførsel hverken af Rejsende eller Gods, intet tillokkende Klimat, ingen Egne af paafaldende Skønhed eller store Naturmærkværdigheder. De kun lidt betydelige Byer, som findes paa 4 a 6 Mills Afstand fra hverandre, ere ikke rige, neppe engang formuende. De have for den største Deel god Forbindelse over Havet saavel med Rigets andre Dele som med Udlandet omtrent 8 Maaneder aarlig, og ere kun omgivne af agerbringende Landstæder, der ved disse Forbindelsesmidler, i de fleste Tilfælde, have faaet saa gode Priser for deres ikke mangeartede Frembringelser, som de Lande paa nogen Maade kunne give, til hvem de nødvendig maae sættes. Naar min Tanke derfor søger at udfinde, hvorledes man uden for stort vedvarende Tab for Staten maatte være istand til at forstaffe denne den Fordeel ogsaa at bringe denne saa folketomme og langstrakte Landsdeel i bekvemmere Forbindelse med Resten af Landet, ved Hjælp af Nutidens store Samkvemsmiddel i Landenes Indre, Jernbaner, saa føres den uvilkaarlig mod Fremtiden for hos den at finde Erstatningen for Nutidens Udslag og der paatvænge sig da flere Spørgsmaal, som først maae søges besvarede, saasom: Ved hvilke Midler have de Lande, der ligesom vi tidligere have været agerbringende, svunget sig op til en saadan Velfærd, en saa-

dan Tæthed af Befolkning, en saadan Art af Omsætning, eller hvilken eiendommelig Beskaffenhed have de havt, at Jernbanen er bleven nødvendig for dem og lønnende? Findes nogle af de samme Betingelser, eller dog Grundlaget for dem i Sylland? Svarene ligge ikke fjernt, Velfærd, den tætte Befolkning, Omsætningen hidrører fra industriel Virksomhed, sædvanligvis støttet paa en eller anden naturlig Driftskraft som Forudsætning, saasom Vandkraft eller Brændmateriale o. s. v. Landenes eiendommelige Beskaffenhed, der har fremkaldt Jernbaner, har naturligvis været et stort Indland fjernt fra Havne, usikker og besværlig Flobsart, Trang til Gjennemførsel o. s. v. Af disse Betingelser findes i Sylland, især i Sammenligning med Resten af Landet, et forholdsvis større Indland uden nærliggende Havne og i Midten en ikke ringe Deel Vandkraft og betydelige Strækninger Tørvedose, der kun kan finde heldig Anvendelse i Egnen selv, hvor den findes. Her, hvor disse Forhold ere tilstede, og jeg troer ikke at sige formeget, kun her ligger en Fremtid, der sandsynligvis kan kaldes ilde ved Jernbanen, her maa den hen, om den skal bygges i Sylland. Denne samme Tanke greb derfor ogsaa strax de Mænd, som først udtalte sig om Jernbaner i Sylland. Den staaer især i Forbindelse med igjen at optage Viborg som det sydfste Indlands naturlige Middelpunkt.

Det er disse Betragtninger, som have ledet mig til at foreslaae, at den sidste Deel af Afsnittet i § 2 fra „Horsens“ udgaaer, og at der istedenfor sættes „igjennem Gudenaadalen, over Viborg til Aalborg“. Antages dette Forslag, da skal Stykket af Tverbanen fra Langaa til Viborg eller til det Sted, hvor Længdebanelen indmunder herpaa, falde bort, og en Tverbane bygges fra Gudensø eller andet passende Sted paa Gudenaadalen til Aarhus (Brabrand). Kan Stykket fra Langaa til Viborg ikke opgives, da falder Forbindelsen med Aarhus fra Gudensø bort, og Aarhus's Forbindelse med Længdebanelen tilvejebringes kun ved Hjælp af Tverbanen. Tidsmaalet for at komme til Aarhus Sunden fra forlænges herved kun omtrent 3 Timer. Fra Viborg føres Banen til Bengtsteden eller Hølstebro.